

Сценарій свята «Вінок вити – життя любити»

Моя земля! Чарівна Україна!
Ти мила серцю й дорога мені,
Ти рідна ненька, я – твоя дитина!
В мені твої традиції й пісні.
Оті, що здавна всюди прижилися,
І стали необхідні й чарівні.
Вони з моїм єством злилися
Веселі часом, іноді сумні.
А я расту і хочу більше знати,
Про наш народ, його життя-буття.
Тож хочеться усе мені пізнати,
Щоб не пішло ніщо у небуття.

Кожна нація, кожен народ мають свої звичаї, обряди, що склалися протягом багатьох століть і висвячені віками. Звичаї розрізняють і об'єднують людей в один народ, одну націю, охороняють від забуття.

Оберегами від злих сил вважалися в народі рослини, які мали чудодійні властивості. І саме квіти були постійними супутниками життя.

- А що буде, коли сплести квітку до квітки?
- Ну звичайно ж, віночок!

Вінок - барвистий оберіг – принесли ми на свято.
Розповісти, щоб про нього багато-багато.
Подивись на квіти України, скільки квітів у її саду!
Кожна квітка - справжня перлина, як намисто я вінок сплету.
Виберу найкращі з усіх квітів, душу квітів зможу я пізнати.
І вінок найкращий в світі буде ненька - Україна мати.
У віночку нашім - різнобарвні квіти.
Символ України і дарунок літа.
Тож усім на нього подивитись любо.
Гілочку зелену узяли із дуба,
Квіточку любистку, щоб усіх любили.
І барвінку листя, щоби довго жили,
Чорнобривців квіти, щоб чорніли брови.
Кетяги калини - для краси й любові.
У вінок влітають колоски із жита,
Щоб могли багато і в достатку жити.
А в червонім маці, що цвіте у полі,
Кров людей пролита у боях за волю.
Кожна квітка, паче на долоні.
Але й кожна таємницю мас.

Друже мій, послухаймо сьогодні,
Що нам кожна квітка промовляє.
Сплетемо вінок український сьогодні
Із мальв, чорнобривців, калини, ромашок,
З барвінку, волошок, любистку,
Вплетем незабудки, жоржини і мак,
Деревій, безсмертник і хміль не забудем –
Ось так!

Пісня Наталії Миглис «Сонячний віночок»

Ой піду я собі плаєм(лугом) аж на гіроньку круту.
Квіточок там назбираю і в віночок заплету.
Із рум'янку й материнки, із зеленого барвінку,
Ще й і сонця промінці заплету я в квіти ці.

ПР:

Сонячний віночок, зоряний віночок,
А ще файна коломийка заплете таночок.
(А ще гарне я дівча піду у таночок),
А ще заспіваю(є) в сонячнім розмаї
На усі Карпати - гори красних співаночок.
(На всю матір - Україну дзвінких співаночок).
Моя пісенька озветься у долині, у гаю.
У прозорому джерельці, забринить у кришталю.
Одягну я свій віночок і загляну у струмочок,
І люстерко ясне в пісню поведе мене.

ПР:

Вінок належить до українських національних символів-оберегів. Українські дівчата влітку ходили з непокритою головою, обвиваючи її стрічкою, а на свята надягали вінки. Вінок у багатьох народів (зокрема в українців) - це дівоча прикраса з живих або штучних квітів, колосків, кольорового пір'я. Вінки досить різноманітні. В Україні їх налічують 77 видів.

Починали носити віночок дівчатка з трьох років. Перший - для трирічної дівчинки - плела мама. І купала його в росах сім днів, а тоді до скрині клала. У віночок вплітала барвінок, незабудки, чорнобривці, ромашки. Кожна квіточка лікувала дитину: чорнобривці допомагали позбутися болю голови, незабудки та барвінок зір розвивали, а ромашка серце заспокоювала.

Донечці маленькій квіточки збирала,
Добрая матуся долю зазивала,
Коли сонне зійде, з ніченьки чекала,
У досвітніх росах квіточки купала,
В затінку сушила, все перебирала.

Як сплела віночок - долю загадала.
Висушені квіти в скриню заховала,
В глибині від навроки, на свята чекала.
Наче Берегиню, на голівку клала щасливий віночок.
Про здоров'я дбала.

Блакитний барвінок, незабудки сині
Будуть розвивати гострий зір дитині.
А жовтогарячі з чорним чорнобривці
Не дадуть боліти дитячій голівці.
Посеред — ромашка, оченя жовтеньке —
Заспокоїть від страхів маленьке серденько.

Барвінок - символ життя, він має довгі пагінці-безконечники, які стеляться по садочку, горнуться до оселі людської. Листячко цупке, не боїться суховію, з нього, нанизуючи одне на одне, дівчата виготовляли стрічки-віночки, сколювали ним волосся, щоб не заважало у буденній роботі. А квіти барвінку - яскраво-сині, з жовтою серединкою, надзвичайно скромні, нагадують зірочки на вечірньому небі.

В одній із легенд розповідається, як одного разу дівчата пускали на річці вінки, щоб пливли вони до милого і зчарували його серце. А наймолодша дівчина Лада заблукала у лісі. Вплела вона квітку до вінка, і вінок засвітився голубим світлом, і з'явилися п'ятипелюсткові квіти.

І тут чоловічий голос сказав:

-Ладо, п'ять пелюсток - це 5 ознак життя.

1-краса, 2 - ніжність, 3 - незабутність, 4 - злагода, 5 - вірність. Будь щаслива!

Повернулася Лада, а за нею стоїть красний легінь.

- Не прийме річка твого вінка, бо ти запізнилася. Подаруй його краще мені. Вона подарувала йому вінок і прожила з судженим довге й щасливе життя. Тому молодь з тих часів плете віночки з барвінку, щоб не переводилося кохання.

Барвінок усміхається блакитним небесам,
Під вітерцем гойдається він, мов метелик, сам.
Здається, доторкнуся я до ніжних пелюсток —
Злетить у небо сонячне метелик із квіток.

У найперший віночок дівчатам вплітали чорнобривці, щоб гарними на вроду були, чорнобровими. Вірили в те, що ці квіти допомагають позбутися головного болю.

Гарні квіти біля хати навесні садила мати.
Чорнобривці чорноброві квітнуть в тиші вечоровій.
Чорнобривці чарівні так і просяться в вінки.

Пісня «Чорнобривців насіяла мати»

Чорнобривців насіяла мати
У моїм світанковім краю,
Та й навчила веснянки співати
Про квітучу надію свою.

Пр:

Як на ті чорнобривці погляну.
Бачу матір стареньку,
Бачу руки твої, моя мамо,
Твою ласку я чую, рідненька.
Я розлуки і зустрічі знаю,
Бачив я у чужій стороні
Чорнобривці із рідного краю,
Що насіяла ти навесні.

Пр:

Прилітають до нашого поля,
Із далеких країв журавлі,
Розквітають і квіти, і доля
На моїй українській землі.

Ромашку у віночок не влітали дуже довго, поки не дізнались, що вона не лише красива, а й сильна своїми лікувальними властивостями, дає людям здоров'я, доброту й ніжність. Її влітають у віночок поряд з кетягами калини яблуні та вишні. Перевивають батіжком хмелю, бо він несе в собі значення розвитку, молодого буяння та любові. Вважають, що хміль - не весільна символіка. Як хміль в'ється, прикрашаючи свої пагони духмяними бурульками, так і хлопець має витись біля нареченої, бути готовим до одруження.

Пробудилися ромашки на світанні голубім,
Очі в очі зазирали, розмовляючи собі.
Пелюстки ласкали білі і гойдали їх вітри,
І світанок на голівки сипав роси їм згори.

Пісня «Ромашки», Василь Думець

Був вечір холодний, хоч літо буяло,
А в серці неждано весна розцвіла.
Ти білі ромашки мені дарувала,
Три білі ромашки, навіщо слова.

Пр:

Любить — не любить
Із жалем до болю
Немов у безодню летять пелюстки.
Любить — не любить,
Та, що, це зі мною.
Навіщо марную чарівні квітки.

Три білі ромашки, збагнути не важко,
Які це жадані слова, чарівні.
Ти ніжно горнулась, а серце, як пташка,
З грудей виривалось на волю мені.

ПР:

Отак ворожив я, а зорі сміялись.
І раптом нема вже ромашок в руці.
Пелюсточки білі траву прикрашали,
Мені ж залишилися стеблинки одні.

ПР:

Любить - не любить
Із жалем до болю,
Немов у безодню летять пелюстки.
Любить — не любить
Та, що, це зі мною,
Я знову шукаю чарівні квітки.

У 4 роки плівся інший віночок. Усі кінчики пелюсток були вже розсічені, доплітався безсмертник, листочки вишні чи яблуні.

Підросла дівчинка – віночок змінiali,-
Яблуневе листячко і вишню вплітали.
Яблуневий ніжний лист на віночку новім –
Символ материнської Віри і Любові.

А для 6-річної доньки у вінок вплітали любисток і волошку, що оберігали спокійний сон та ясну думку.

Про волошку існує багато Легенд. Одна з них: колись кохали одне одного селянський син Василь і Русалка, і все було в них добре, але не дійшли згоди, де жити. Василь умовляв Русалку залишитися па землі, а вона кликала його на дно озера. А коли зрозуміла, що не зможе вмовити, перетворила Василя на скромну квітку, що кольором нагадує голубе плесо води. Тому вважають волошку - символом кохання.

Витають у пшениці синьо-жарі птиці,
Сяють злотом колоски, синім цвітом - волошки.

В народі існує легенда, що любисток і волошка колись були птахами і вчили людей любити одне одного, бути щирими і відвертими. А коли померли ці пташки, то проросли квітами, пахучими рослинками - любистком та волошкою. У них чудові лікувальні властивості: ними миють волосся, освіжають хату, купують маленьких дітей. Тому ці квіти у віночку є символом людської відданості, уміння бути корисними.

Заплакала Волошка гірко, і покотилась з неба зірка.
Й де срібні промені торкнулися землі, відразу спалахнули,
Немов, блакитні самоцвіти, в траві чудові диво-квіти.

Пісня Наталі Май «Василечки»

Пісня «Не шукай любисток»

Росте любисток у городі.
Його люблять у господі
За стебло його гіллясте,
Листя надрізне, зубчасте,
Що дихає холодком
Як притулишся чолом.

ПР:

Не шукай любисток, не шукай любисток
На горі високій, на горі.
Загубив, не вернеш, втрачене не вернеш.
Спокою не знайдеш у журбі.
Не дивись у воду чистого потоку. -
Не побачиш любку молоду.
Не зберіг кохання, то дарма не згадуй
Про свою печаль, свою біду.

Помандрую я пляями.
Схожу в полонини,
Вийду в гору щонайвищу,
На заході днини.
У трембіту загукаю на всі боки,
Хай розвіють мою смуту
Звори глибокі, і звори глибокі.

ПР:

Ніжна пелюстка маку несе в собі пам'ять роду. Дівчата, в сім'ї яких був загиблій, з любов'ю і сумом покладали на голову віночки із семи маків, присягаючи цим зберегти і продовжити рід. А взагалі, мак у віночку з'явився дуже давно, у XVI - XVII ст. І він є не лише символом туги й печалі, а дає сон і думку береже.

Як без вишні - не садок, так без маку - не вінок,
А його ось, як на те, скільки в полі тут росте!
І червоний і стрункий, і свіженький весь який!
Цілу купу нарвемо - всім віночки сплетемо!

Ну й мак же красивий зацвів серед поля!
Такий, що повз нього не пройдеш ніколи.
Мурашки спинялись і коники клякли
Од тої краси незвичайного маку.

І, навіть, малі заклопотані бджоли

Літали завжди над маком поволі.
А макові - що? Ну вродився такий.
Красою пишатись йому не з руки.
Та він не пишався, а всім усміхався
Із кожним привітно і чемно вітався.
І кожний лиш кращого макові зичив,
І всім веселіше ставало утричі.
І все, що стрибало, повзло - заспівало,
Бо знали чудово, що добрій красі не заздять,
А тільки радіють усі.

Пісня «Червоний мак» на сл. Валерія Серова

Аж до небокраю степ широкий
Хвилями зеленими шумить.
А моє кохання вільним птахом
Над безкрайнім степом тим летить.
Хтось шукає втрачене кохання,
Хтось шукає долю знов і знов.
А для мене доля - тільки воля,
Зве в дорогу й каламутить кров.

ПР:

Червоний мак цвіте, дурманить і п'янить,
А серденько моє співає і щемить.
Дорога зве мене у той широкий степ,
Де серед буйних трав червоний мак цвіте.
Дорога зве мене у той широкий степ.
Де серед буйних трав червоний мак цвіте.
Не тримай мене, моя любове, Не засмучуй серце молоде.
Дай мені напитися свободи,
Бо неволя з розуму зведе.

ПР:

Для 7-річної дівчинки плели вінок із семи квіточок.
А як вже миналося 7 років маленькій,
До вінка впліталися ягідки дрібненькі і гроно калини.
Щоб кохання було чистим в кожної дівчини.

Калина - символ України, символ краси та дівочої вроди. Це рослина нашого українського роду. Колись вона пов'язувалася з народженням Всесвіту і назву свою взяла від давньої назви Сонця - Коло. Червоні ягоди калини із ягідками-сердечками - то символ крові та невмирущого роду.

Калинова гілочка під віконечком.
Манить мене білим цвітом, ніби сонечком.
Я до сонечка долоні простягаю,

До грудей духмяні квіти пригортаю.

Пісня «Червона калина», сл. Наталії Май

Матуся навчила нас пісню співати,
У полі стрічати ранкову зорю,
Матуся навчила людей шанувати - 2р.
І вірно любити Україну свою. – 2р.

ПР:

Там червона калина мов святий оберіг,
Спришева стежина приведе на поріг.
Там матуся співала колискові пісні,
На добро дарувала вишиванку (віночок) мені.

Матуся навчила добро пам'ятати,
Стежину топ тати у ріднім краю.
Матуся навчила утоми не знати - 2
І вірно любити Україну свою. - 2

ПР:

Віночок - не проста краса, йому підвладні й небеса.
Про це відомо у нас зроду, він - оберіг народу й роду.

Вважалося, що вінок з живих квітів захищає дівчину від напасників і лихого ока. Народ вірив, що дівчина, маючи на своїй голові вінок, володіє чарами. А ще вінок на голові і для здоров'я, тому є квіти, які потрібно обов'язково вплести.

До українського віночка влітали різноманітні квіти, а всього в одному ви мало бути 12 різних квіток. І кожна у віночку щось символізувала.

Деревій - красива квітка, схожа па квітуче деревце. Де б вона не з'явилась, обов'язково порадує всіх своїм квітом. Діти називають цю квіточку рибкою, бо форма листячка в неї має форму рибки, різьблена й приємна на дотик. Як символ нескореності, деревій посідає центральне місце у віночку.

Безсмертник у віночку дарує здоров'я, загоює найтяжчі рани. І назва у нього символічна: без смерті прожити.

Ружа - улюблена квітка українців, її дбайливо плекали під вікнами хати, бо нагадує вона Сонце. Ружі й троянди укладали у віночку за законами рослинного орнаменту, що означало безперервний сонячний рух з вічним оновленням. Вони мають вигляд квітів-зірок, що уособлюють уявлення народу про Всесвіт як систему.

Ружа, мальва та півонія символізують в оздобі українських дівчат віру, надію та любов. І про них також складено в народі легенду.

Кажуть, що колись були три сестри, і звали їх саме Ружа, Мальва та Півонія. Славилися ці дівчата своєю вродою, але ще найбільше - добротою і чудодійним цілительством, бо рятували людей від багатьох хвороб.

Якось довідались про це злі сили і вирішили згубити дівчат. Перетворили вони одного Злого Духа на гарного воїна та підіслали його до

сестер. Удаючи із себе пораненого, постукався він уночі до хати та й питається:

- Чи тут дівчата-красуні живуть, що людей лікують? -«Тут»,— відповіла Ружа, найстарша сестра. -«То впустіть мене до хати», - каже воїн.

Відчинили двері дівчата, допомогли пораненому, загоїли його рани, втамували біль.

- «А хто ти будеш?» - питає його Мальва.

- «Той, хто на бранному полі найсміливіший та найжорстокіший». - «А чи зробив ти що-небудь доброго людям?» -«Ніі», - каже Злий Дух.

- «То і наша допомога не буде тобі па користь!» - вигукнула Півонія.

Розлютився гість, дмухнув смертю на дівчат - гадав він, що навіки зітре з лица землі людську надію, віру та безкорисну любов. Але, на диво, не впали мертвими дівчата, а перетворилися на гарні цілющі квіти.

З тих пір ще більше шанують люди ружу, мальву та півонію, прикрашають ними свої подвір'я: мальву саджають під вікном, півонію біля криниці, а ружу - у садку, ближче до сонця.

Пісня «Мамині мальви», сл. В.Дунець

Розквітають мальви під вікном,
Розмаїті, наче діти - мальви.
І вони сумують так давно,
Як давно немає в світі мами.
На жаль, серед розлук не вберегли
Те, найдорожче, що в житті ми мали,
Не стало яснооких берегинь,
А дивляться на нас журливі мальви.

ПР:

Мальви торкає вітер,
Ніби, тепла мамина рука.
Мальви - родинні квіти –
І життя мого стрімка ріка.

Промайнув той невблаганний час,
Який ми завжди цінували мало.
І горить в серпі як свіча,
Лиш незрадлива та незгасна мальва.
З давніх літ і пройдених доріг
Знов мене до того краю маний»,
Де у літній радісній порі
Розквітають біля хати мальви.

ПР:

Вінок - не тільки сплетені у коло квіти, гілочки. Для завершення його прикрашання використовували стрічки. Кожна дівчина знала послідовність вплітання стрічок у віночку.

Про це, юний друже, повинен ти знати:

Коричнева стрічка - земля, наша мати.
Вона в нас єдина, вона найрідніша
Коричнева стрічка - вона найміцніша.
Ми хочем, аби ви усі зрозуміли:
Ці жовті стрічки - наше сонечко миле.
Воно дає світло, дарує тепло.
Без сонця життя б на землі не було.
Дві стрічки: зелена і темно-зелена –
Це юність, краса. Це природи знамена.
Зелена трава і зелені листочки –
Дві стрічки зелені ми маєм в віночку
Дві стрічки: блакитна і синя, темніша –
Це небо і води. Хай будуть чистіші.
Дай, Боже, щоб ми вберегли їхню суть,
Нам небо і води здоров'я дають.
Оранжева стрічка - м'яка паляниця.
Це й колос достиглого жита, пшениця.
Дивись, як оранжева стрічечка сяє,
Рум'яна, як хліб, й нам про хліб нагадає.
Фіолетова, то мудрість - чіпляєш на згадку.
Малинова стрічка або малинова
Про щедрість сказати своє хоче слово,
Про те, що не можна усе тільки брати.
Що треба навчитись і щедро давати.
Багатство й достаток - рожева ця стрічка.
Багатство пора вже нам мати за звичку.
Достаток з рожевої стрічки всміхатись
Нам буде, як праці не будем боятись.
А червоні - знак печалі,
Разом з маком-цвітом
До вінків своїх в'язали
В пам'ять про убитих.
На білих стрічках гаптували золотом і сріблом
Ясноликий Місяць - справа, Сонечко - наліво.
Це ми, Україно, зібрали тут діток.
Віночок ми сплели тобі невеличкий.
Тепер починайте всі швидко зростати.
Вінок Україні великий сплітати.
Квіти, наче луки. Стрічки, паче ріки,
Вінок Україні потрібен великий.

Пісня «Віночок», сл. Сергій Білобловський

Я сплету із барвінку (квітів) віночок,
Жовту стрічку казкову вплету,
У Дніпровський жагучий таночок

Його кину як мрію святу.
Хай кружляє віночок на хвилях,
Хай чарує співанкам світ,
Я за ним ген у мріях полину
Передам усім друзям привіт.

ПР:

Ти пливи, пливи, віночку,
Наш уклін всім передай.
Ти пливи, пливи, віночку,
Про Вкраїну нагадай.
Закружляй в далеких водах,
Жовті стрічки розпусти,
В нашій милій Україні
Вишиванками цвіти.

Хай з далеких усюд на Вкраїну
Прилетять легкокрилі пісні.
Про Дніпро наш старий і калину,
Про кохання омріяні спи .(Про українські квіткові вінки)
Хай несуть вони радість і втіху.
Хай розтануть ненависть і лід,
Україну обходить хай лихо,
Хай росте наш і множиться рід.

ПР: